

GREVA GENERALĂ DIN OCTOMBRIE 1920 ÎN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

GABRIEL MIHĂESCU

Greva generală a muncitorilor din România, care trebuia să aibă loc în primăvara anului 1920, a fost aminată pentru toamnă. Acest fapt a dat posibilitate aparatului de stat să ia măsurile de represiune și diversiune menite să prevină declanșarea grevelor. Pe această linie se înscriu și unele măsuri de liniștire a spiritelor. Astfel, într-o corespondență însoțitoare din 30 septembrie se menționează că Ministerul de Interne a trimis prefectului județului Dîmbovița 2.000 de broșuri intitulate „O poveste și două epistole” și 10 afișe cu același conținut, spre a fi date administratorilor de plăși, care trebuia să le răspîndească în mod discret în rîndurile muncitorilor și țăranilor „pentru ca distribuirea să nu aibă un caracter oficial” și „să ajungă în mîinile aceloră dintre muncitori care vor putea fi purtătorii mai departe a bunelor sfaturi cuprinse în ele”.¹

Cererea legitimă a muncitorilor de a participa direct la alcătuirea legilor „care-i privesc”, deoarece „nu vor să-i mai reprezinte la întocmirea legilor lor speciale persoanele autorizate (parlamentarii respectivi și șefii sindicatelor din București), cum a fost pînă acum”, este folosită de inspectorul muncii din Tîrgoviște — în raportul său din 17 octombrie către minister — în scopul abaterii clasei muncitoare de la lupta revoluționară, acesta propunînd convocarea „parlamentului muncii”, care să realizeze reformele muncitorești așteptate, ceea ce „ar da satisfacție morală clasei muncitoare” și „ar lua din mîna celor care urmăresc dezagregarea socială prilejul atît de exploatat de a striga că „li se impun” legi întocmite de birocratie [...] fiindcă cu procedeul acesta legile muncitorești ar fi considerate ca făcute de muncitori și deci nimeni nu ar mai cuteza să murmure contra lor, astfel că și ordinea internă ar fi asigurată”.²

1 Arhivele Statului jud. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. nr. 28/1920, f. 235.

2 Idem, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 18—19 (doc. nr. 1).

Dar nici prin aceste mijloace guvernul nu a putut împiedica declanșarea Grevei generale. După cum se știe, primii care au aderat la aceasta, încă de la 17 octombrie, au fost ceferiștii. Două rapoarte ale inspectorului muncii din Tîrgoviște atestă participarea ceferiștilor dimbovițeni la grevă chiar din prima zi.³

În acest timp, petroliștii din Gura-Oeniței, Ochiuri și Oenița trimit delegați la adunarea din 17 octombrie de la Moreni, la care participă atît membrii consiliilor muncitorești, cît și conducătorii organizațiilor socialiste și sindicale. La această adunare de solidaritate cu greva ceferiștilor se constituie comitete de grevă pe întreprinderi și se hotărăște organizarea pichetelor de grevă și a unor întruniri cu lucrătorii, pentru completa pregătire a stării de spirit.

Muncitorii schelelor din județul Dimbovița părăsesc lucrul la 21 octombrie, aderînd astfel la Greva generală. Deși în telegrama din 21 octombrie a inspectorului muncii către minister se arată că în acea zi s-a declarat grevă doar la schelele „Internațională” din Gura-Oeniței, în timp ce *„lucrătorii de la celelalte trei schele petrolișere din Dimbovița sînt și ei pe punctul de a înceta lucrul”*, din declarația șefilor schelelor „Astra română” și „Creditul minier” din Ochiuri și din adresele din 9 și 27 noiembrie ale societății „Astra română” către Inspectoratul muncii, rezultă că și la aceste schele lucrul a încetat pe întregul șantier în dimineața zilei de 21 octombrie, la ora 6. Într-adevăr, în raportul din 24 octombrie către Direcția Generală a Muncii și în raportul din 10 noiembrie către Inspectoratul regional Pitești, același inspector județean, de data aceasta mai bine informat, comunică declararea Grevei generale la cele patru schele principale din județ în ziua de 21 octombrie, ceea ce corectază și eroarea din tabelul cuprinzînd numărul lucrătorilor și funcționarilor schelei „Astra română”, în care această dată este denumită *„preziua grevei”*.⁴ Se observă deci că, în pofida măsurilor luate de autorități pentru informare operativă, inspectorul muncii nu a cunoscut de la început situația reală a intrării în grevă a muncitorilor de la toate schelele, grăbindu-se să transmită superiorilor date incomplete și greșite, fapt care a condus, probabil, la preluarea în alte studii a informației că petroliștii de la unele schele din Dimbovița au părăsit lucrul la 22 octombrie.⁵

În societatea „Internațională” din Gura-Oeniței *„toți lucrătorii din schelă”* au intrat în grevă între orele 5 și 6 dimineața, la chemarea sirenei. Din declarația șefului și a administratorului schelei se vede că muncitorii cereau, printre altele, schimbarea guvernului, eliberarea con-

3 Idem, f. 46 (doc. nr. 13) și f. 101 (doc. nr. 2).

4 Idem, f. 25 și 40 (doc. nr. 3), 26 (doc. nr. 4), 30 (doc. nr. 7), 31 (doc. nr. 10), 41, (doc. nr. 12), 46 (doc. nr. 13), 56, 58—59, 61, 70 (doc. nr. 15), 84 (doc. nr. 9) 85—86, 182 (doc. nr. 8).

5 cf. C. Mocanu, *Greva generală din 1920 din România*, în „Studii” nr. 5/1960, p. 29.

ducătorilor socialiști arestați — în special a lui Mihail Gh. Bujor — și desființarea curților marțiale. Raportul din 24 octombrie al inspectorului muncii, cuprinzând rezultatele tratativelor cu delegații muncitorilor, scoate de asemenea în evidență cererile acestora legate de condițiunile de muncă, de necesitățile clasei muncitoare, desființarea legii pentru reglementarea conflictelor de muncă, asigurarea la pensie și asigurarea în caz de accidente și menționează drept cauză declarată a grevei faptul că nu li s-au satisfăcut revendicările din memoriul înaintat cu două luni în urmă ministerului.⁶

Auț dir etorul general al nauncii, în telegrama din 23 octombrie, cit și inspectorul județean, în rapoartele din 24 octombrie și 10 noiembrie, recunosc expres caracterul politic al Grevei generale, care depășește aspectul unui conflict de muncă propriu zis. Acest caracter este confirmat și de șefii schelelor „Internaționala” Gura-Oeniței și „Astra română” Ochiuri, care subliniau că greviștii au fost conduși de organizațiile socialiste din Cîmpina, Ploiești și București, neștiind însă că petroliștii din aceste schele, organizați în sindicate și cluburi socialiste, aveau strînse legături și cu organizațiile socialiste din Tîrgoviște, Vișinești și Moreni, care erau mai apropiate și de unde erau originari unii dintre ei.⁷

Dintre delegații și conducătorii greviștilor, cunoaștem din documente pe : Ion Bărbulescu, Ion Ionescu și Ion Bucur — de la „Astra română” (care figurează pe lista celor care nici în 9 noiembrie nu s-au prezentat la lucru) și Ion Focșa — de la „Internaționala”.⁸

Declararea Grevei generale a provocat o adevărată stare de derută în rîndul autorităților. Astfel, transmiterea greșită a unei telegrame în legătură cu începutul grevei în județ este considerată de inspectorul muncii drept cauza neluării de măsuri urgente de către minister, greșeala telegrafistului fiind interpretată drept acțiune de sabotaj cu scopul de a paraliza aceste măsuri de ordine. Urmărirea grevelor petrolîștilor din Dîmbovița îl solicită atît de mult pe inspectorul județean al muncii, care între 18 octombrie și 5 noiembrie ținea locul inspectorului regional din Pitești, aflat în concediu, încît anunță printr-o telegramă că din această cauză nu se mai poate deplasa la Pitești, urmînd să-și exercite atribuțiile regionale din Tîrgoviște.⁹

Raportul din 24 octombrie, amintit mai sus, și declarațiile date de șefii schelelor subliniază că, în ciuda încercărilor inspectorului de a-i

6 Arh. St. jud. Dîmbovița, idem, f. 31 (doc. nr. 10) și 181 (docm. 6) ; vezi și Eugen Fruchter, **Acțiuni de luptă ale proletariatu lui dîmbovițean, premergătoare Grevei generale din octombrie 1920**, în „Valachica” — 1969, p. 123—149.

7 Idem, f. 27 (doc. nr. 5), 46 (doc. nr. 13) ; vezi și Eugen Fruchter, **Acțiuni premergătoare...** notele 4, 6, 7, 12.

8 Idem, f. 31 (doc. nr. 10), f. 41—42 (doc. nr. 12) f. 156 (doc. nr. 18) ; dos. 11/1921. f. 120 (doc. nr. 19) ; dos. 6/1921 f. 12 (doc. nr. 20).

9 Idem, f. 25 și 48 (doc. nr. 3), 46 (doc. nr. 13), 50 (doc. nr. 14).

determina să reia lucrul, lucrătorii celor patru schele au refuzat, considerându-se legați de hotărîrea luată de Uniunea muncitorimii din petrol — sediul central Cîmpina. Din raport reiese că inspectorul a încercat, în zilele de 22 și 23 octombrie, să izoleze pe conducătorii uniunii de masele de muncitori și să-i amăgească pe greviști, repetînd promisiunea din raportul său din 17 octombrie. În înștiințarea afișată la 22 octombrie la cele patru schele, de către același inspector, reluarea lucrului devine condiție sine qua non pentru discutarea revendicărilor, care trebuie să fie numai de natură economică.¹⁰

Documentele amintesc și despre intervenția armatei, a forței publice și a justiției împotriva muncitorilor, chiar de la declanșarea grevei generale.¹¹

Din statistica făcută de inspectorul muncii, la cele patru întreprinderi petroliere, au fost în grevă, în primele zece zile, 1011 lucrători, pierzîndu-se astfel 10110 zile de muncă. Din alte documente, rezultă un număr de 1025 greviști.¹²

În cele patru schele petrolifere, greviștii s-au dovedit a fi foarte rezistenți, greva durînd peste zece zile, în timp ce în schelele apropiate din Prahova — Băicoi și Buzenari — lucrul se reluase parțial între 25 și 28 octombrie.¹³ Cu toate că dintr-o telegramă din 27 octombrie adresată Diviziei 13 Ploiești reiese că și la schelele „Steaua română” și „Internaționala” se aștepta ca la 28 octombrie lucrul să fie reluat, totuși greva se prelungește și după această dată, astfel încît și la 1 noiembrie o parte din lucrătorii de la schelele din Gura Ocnitei și Ochiuri anunțau că vor relua lucrul în ziua următoare, aceștia reluîndu-l într-adevăr la 2 noiembrie, în timp ce restul continuă să nu vină la lucru. Prolungirea grevei solicită noi încercări de conciliere din partea inspectorului muncii, așa cum rezultă din ordinele primite de la minister și de la inspectorul regional la 25 și 30 octombrie, 5 și 9 noiembrie. Inspectorul muncii al regiunii a II-a Pitești, în ordinul din 5 noiembrie, cere: „*Vă rog a lua toate măsurile ca în orice moment să fiți la curent cu situația muncitorilor care s-au pus în grevă, cu situația celor care au reluat lucrul și cu toate împrejurările în care se desfășoară muncă*”. Nota trimisă la 8 noiembrie de schela societății „Internaționala română” din Gura-Ocnitei arată statistic că mai mult de jumătate din muncitorii întreprinderii nu s-au prezentat la lucru, iar o adresă din 9 noiembrie către Inspectoratul muncii Tîrgoviște însoțește tabelele cu lucrătorii din cele două schele de la Ochiuri și din cea de la Copăciși (comuna Ocnita), care pînă

10 Idem, f. 18—19 (doc. nr. 1), 31 (doc. nr. 10), 46 (doc. nr. 13), 70 (doc. nr. 15), 84 (doc. nr. 9), f. 86 și 181 (doc. nr. 6).

11 Idem, f. 27 (doc. nr. 5), f. 46 (doc. nr. 13), f. 50 (doc. nr. 14); dos. nr. 6/1921, f. 12; dos. nr. 11/1921, f. 120.

12 Idem, f. 31 (doc. nr. 10), f. 59, (doc. nr. 16), f. 159, 182 (doc. nr. 8).

13 v. **Greva generală din România — 1920**, Ed. politică 1960, p. 229.

la ora 12 a acelei zile nu-și reluaseră încă serviciul. La 10 noiembrie, un raport trimis inspectorului regional aprecia că în cele patru schele nu se prezentaseră încă la lucru 30 — 35 la sută din muncitori, la Schela „Steaua română” lipsind chiar jumătate din lucrători.¹⁴

În ciuda „legii scelerate” Orleanu din 1909, care interzicea salariatilor de stat grevele și organizarea sindicală, muncitorii Arsenalului și ai Depozitului de armament din Tirgoviște — cuprinși în Sindicatul mixt și în Clubul socialist din localitate — intră în grevă tot la 21 octombrie, dimineața. Puternica grevă a lucrătorilor Depozitului de armament continua la 1 noiembrie și chiar la 3 noiembrie.¹⁵

Aceasta are drept urmare trimiterea de către Ministerul de Război, la 25 octombrie și 24 noiembrie, de ordine circulare către prefect și către comandamentele militare „*pentru completarea măsurilor prevăzute în Instrucțiunile generale de militarizare cu privire la cei ce se pun în grevă sub impulsivitatea elementelor anarhice, ameninșind siguranța statului și ordinea internă.*”¹⁶

După datele oficiale publicate de Buletinul Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale nr. 2 și 5—6 din 1921, județul Dimbovița s-a situat pe al șaptelea loc între județele țării prin numărul grevelor din octombrie 1920, la acestea participând muncitori din șapte întreprinderi, ceea ce înseamnă că, în afara celor patru schele petrolifere amintite, au fost în grevă și minerii, cunoscându-se faptul că în centrele miniere din țară greva a fost deplină.¹⁷ Menționăm că grevele din schelele petrolifere de la Moreni sînt cuprinse în statisticile jud. Prahova, de care aparțineau la acea dată.

În această cifră nu sînt incluse grevele de la schelele Colibași și Runcu. Astfel, deși Corporația din Moreni înștiințase la 21 octombrie Ministerul Muncii că la Greva generală au participat și petroliștii de la Schela din Colibași-Dimbovița a Întreprinderii „I. Grigorescu” Tirgoviște, inspectorul județean al muncii raportează la 29 decembrie că la această schelă nu a fost grevă, obținind informații despre aceasta de la directorul întreprinderii și de la unii lucrători care locuiau în Tirgoviște. În ceea ce privește participarea la grevă a muncitorilor de la schela din Runcu a societății „Creditul minier”, amintită în raportul din 27 noiem-

14 Arh. St. Dimbovița, idem, dos. 1/1920, f. 45—55 și dos. 2/1920, f. 37, 41—44 (doc. nr. 12), 45 (doc. nr. 11) și 46 (doc. nr. 13).

15 v. C. Mocanu, **art. cit.**, p. 28 și 33; v. și Analele I.S.I.S.P. nr. 5/1965, doc. nr. 41.

16 Arh. St. Dimbovița, fond Prefectura jud. Dimbovița, dos. nr. 28/1920, f. 247-248.

17 cf. V. Liveanu, **Greva generală din octombrie 1920**, în „**Lupta de clasă**”, nr. 11/1965, p. 46.

Arsenalul armatei, Depozitul de armătură și C.F.R. nu sînt cuprinse în acest calcul deoarece nu se aflau în evidența Ministerului Muncii, ele fiind subordinea Ministerului de Război. De asemenea, nici întreprinderile din Moreni, care nu aparțineau la acea dată județului Dimbovița.

bric al inspectorului muncii, precizările raportului ulterior din 11 aprilie 1921 al aceluiași inspector arată că era vorba de greva declarată la 21 octombrie la schela Runcu din județul Prahova, care în mod greșit i se repartizase pentru aplanare.¹⁸

Greva generală a avut unele deficiențe de organizare determinate de linia greșită pe care au imprimat-o liderii oportuniști ai Partidului Socialist. O asemenea deficiență era și faptul că nici delegații petroliștilor din cele trei schele din Ochiuri nu cunoșteau bine revendicările cuprinse în memoriul din august al Uniunii muncitorilor petroliști, așa cum rezultă din raportul inspectorului muncii din 24 octombrie.

După înăbușirea grevei, represiviunile s-au îndreptat mai ales împotriva conducătorilor greviștilor, care sînt concediați — societățile înțelegîndu-se să nu-i mai angajeze, trecîndu-i pe „lista neagră” — li se refuză plata drepturilor bănești și eliberarea de adeverințe pentru timpul lucrat. Faptul este ilustrat de reclamația din februarie 1921 a unuia din delegații muncitorilor de la „Astra română” Ochiuri, maistrul sonder Ion Bărbulescu. Represiunea împotriva conducătorilor grevelor din județ nu se terminase nici la 31 decembrie 1921, cînd continuau concedierile, urmărirea, arestările, procesele și condamnările, cum a fost cazul lui Ion Focșa de la schela „Internaționala” Gura-Ocniței, arestat și suspendat din serviciu ca „susținător al Grevei generale”, fiind unul dintre „înstigatorii greviști”, dintre care unul „nu a fost prins pînă-n prezent” (la 1 decembrie 1921 — n. n.).

Totodată, aceste măsuri au reușit, prin decapitarea organizațiilor muncitorești, să dezorganizeze pentru un timp activitatea sindicatelor, printre care a celui de la „Internaționala” Gura-Ocniței, așa cum rezultă din monografia schelei, întocmită în 21—22 septembrie 1921. Aceasta are repercusiuni directe, determinînd înrăutățirea situației muncitorilor. Astfel, răspunzînd la o întrebare din chestionarul Biroului Internațional al Muncii despre aplicarea săptămînii de muncă de 48 de ore în întreprinderile din circumscripția sa, inspectorul muncii arăta la 9 aprilie 1921 că „în jud. Dîmbovița și Muscel nu e cerută pînă în prezent decît de foarte puțini lucrători (cel mult 30 la sută). Cauza e că în aceste județe nu există nici un sindicat de lucrători”.²⁰

Constatînd că cca. 200 muncitori sînt lipsiți de combustibil pentru iarnă, deoarece cererile lor nu au fost satisfăcute, inspectorul muncii atrage din nou atenția la 26 noiembrie 1920 — după ce mai făcuse acest lucru și în ajunul Grevei generale, la 6 octombrie — că acest fapt „fatal ar împinge pe meseriași și muncitori spre noi pretențiuni de mărirea salarii, greve și tot felul de convulsii dăunătoare ordinii și refacerii

18 Arh. St. Dîmbovița, idem, dos. nr. 2/1920, f. 59 și 91 și dos. 11/1920, f. 1.

19 Idem, dos. nr. 2/1920, f. 31 (doc. nr. 10).

20 Idem, dos. 2/1920, f. 42 (doc. nr. 12), 156 (doc. nr. 18), 159; dos. nr. 6/1921, f. 11, 12 (doc. nr. 20), 41; dos. nr. 11/1921, f. 37 (doc. nr. 17) și 120 (doc. nr. 19).

interne". Același inspector, în rapoartele din 27 noiembrie 1920 și 14 februarie 1921, informează pe directorul general al muncii că „aproape toate întreprinderile au nevoie de lucrători însă le este frică să-i angajeze” deoarece „nu au alimente pentru lucrători, fapt care în timpurile actuale a devenit o obligație generală pentru patroni” și pentru că „mulți patroni se tem ca nu cumva printre lucrătorii procurați de minister să fie elemente extreme care să influențeze și asupra lucrătorilor harnici și modești”²¹.

Lupta clasei muncitoare pentru drepturile sale nu încetează nici după reluarea lucrului. Răspunzând la același chestionar al B.I.M. inspectorul județean scria: „La petrol se observă dorința lucrătorilor[...] să participe la beneficiile întreprinderilor[...] Motivul lor este că întreprinderea câștigă prea mult”²².

Continuarea luptei se manifestă și sub forma unor conflicte colective de muncă, cum au fost cele de la Fabrica de cherestea din Cazaci (23 noiembrie — 20 decembrie 1920), când cei 23 de lucrători, în frunte cu Niță Niculescu din Nucet, au reușit să-l determine pe patron să renunțe la reținerile abuzive din drepturile bănești, la reglementarea conflictului contribuind și inspectorul muncii, care se arăta timorat de valul de greve din toamnă, la care se adaugă și numeroase conflicte individuale între muncitori și patroni.²³

Greva generală a avut o mare însemnătate în viața mișcării muncitorești din țara noastră, influențând întreaga sa dezvoltare ulterioară, deși nu a dus la satisfacerea revendicărilor pentru care clasa muncitoare se ridicase la luptă. Ca moment culminant al șirului de lupte revoluționare, Greva generală a ilustrat avântul proletariatului român și hotărârea sa de luptă.

Transformarea Partidului Socialist în Partid Comunist a devenit năzuința întregului proletariat revoluționar, fiind imperios cerută de interesele naționale cele mai profunde ale poporului român, de înseși legile istoriei.

21 Idem, dos. nr. 2/1920, f. 49, 65, 72, 133.

22 vezi nota 20.

23 Idem, dos. nr. 2/1920, f. 94—99, 105, 157., 169 și 180 ; dos. nr. 2/1921, f. 18—21 ; dos nr. 4/1921, f. 84, 119, 121, 137 ; dos. 50, 64—65, 72 și 93—94 ; dos. nr. 6/1922, f. 61, 64—69, 73—74 ; dos. nr. 4/1922, f.nr. 6/1921, f. 14—16 ; dos. nr. 11/1921, f. 30—31 și 164—166.

LA GRÈVE GÉNÉRALE D'OCTOBRE 1920 DANS LE DISTRICT DE DÎMBOVIȚA

— R É S U M É —

Le district de Dîmbovița se place le septième parmi les districts du pays par le nombre des entreprises qui ont refusé de travailler pendant la Grève générale de 1920. La statistique officielle nous apprend que les premières dix journées de la grève, 1.011 ouvriers ont cessé de travailler, donc un montant de 10.110 journées de travail manquées.

Les ouvriers des chantiers pétroliers de Dîmbovița, qui formaient le détachement le plus nombreux du prolétariat du district, se sont ralliés à la grève après la réunion des membres des conseils des ouvriers et des comités dirigeants des organisations socialistes et syndicales des tous les chantiers pétroliers du district, qui eut lieu à Moreni le 17 octobre où l'on a décidé et préparé la marche des événements et les mesures nécessaires qu'on devait établir. Tous ces participants sont solidaires à la grève des cheminots. Le matin du 21 octobre vers 5 ou 6 heures, les sirènes ont donné le signal du commencement de la grève.

Les autorités bourgeoises d'alors ont reconnu le caractère politique de la Grève générale et qu'elle est la conséquence des revendications des ouvriers et aussi du fait que les grévistes étaient dirigés par les organisations socialistes de Cîmpina, Ploiești et Bucarest, quoique les documents existants mentionnent aussi des rapports entre les ouvriers des chantiers pétroliers et les organisations du Parti Socialiste de Tîrgoviște, Moreni, Vișinești, où habitaient la plupart d'eux.

Les documents attestent aussi le nom de certains dirigeants socialistes des grévistes : Ion Bărbulescu, Ion Ionescu et Ion Bucur (qui travaillait à la Société „As-tra română”) et de Ion Foça (de „l'Internationale”).

Les ouvriers des chantiers pétroliers de Dîmbovița ont témoigné une résistance particulière, en refusant de reprendre le travail, même après la fin officielle de la grève. Le 8 novembre, 50% des ouvriers du chantier pétrolier „Internationale” de Gura-Ocnitei n'étaient pas encore présents au travail. Le 10 novembre, 30--35% des ouvriers des quatre chantiers pétroliers n'ont pas encore repris le travail, tandis-que chez „Steaua română”, 50% des ouvriers étaient absents du travail.

Les ouvriers de l'Arsenal de Tîrgoviște se sont mis en grève de 21 octobre à 3 novembre, pour témoigner leur solidarité avec ceux de Bucarest.

Les mineurs du charbonnage de Doicești — Șolînga — Gheboieni eux aussi, se sont mis en grève.

Les représailles des autorités (emprisonnements, arrestations, licenciements) ont contribué à faire la situation des ouvriers pire qu'auparavant dans les années suivantes.

La Grève générale d'octobre 1920 représente ainsi un moment culminant des luttes révolutionnaires de Roumanie et illustre la décision du prolétariat tout entier de combattre encore, ainsi que la nécessité de la transformation révolutionnaire du Parti Socialiste en un Parti Communiste.

Dans l'annexe ci-contre nous vous présentons les principaux documents de nos archives locales concernant le développement de la Grève générale du district de Dîmbovița.

A N E X E

DOCUMENTUL Nr. 1

[Către]

MINISTERUL MUNCII — DIRECȚIA GENERALĂ A MUNCII

Nr. 10 din 17 octombrie 1920

Din discuțiunile ce am avut cu diferiți patroni și lucrători în timpul deplasărilor ce am făcut în întreprinderi și mai ales în timpul cit am fost contabil la una din corporațiile reședință de județ, situată într-una centre industriale, [...] am observat o corăuță generală — și pot afirma că e cea — și nu ne dorința a clasei muncitoare — de a participa la alcătuirea legilor ce-i privesc.

E caracteristic însă felul cum înțeleg ei această participare, fiindcă nu vor să-i mai reprezinte la întocmirea legilor lor speciale persoanele autorizate (parlamentarii respectivi și șefii sindicatelor din București, cum a fost până acum).

Cercetînd despre motivele care i-au determinat să renunțe la reprezentarea lor de către persoanele arătate mai sus, am aflat :

1). Dilemii parlamentari care cunosc nevoile muncitorimii sînt prea puțini la număr.

La afirmațiunea subsemnatului că în parlamentul actual au deputați și senatori recrutați din clasa lor, care deci trebuie să le cunoască aspirațiunile și care prin faptul că fac parte din clasa lor, fiind ei înșiși interesați, vor căuta ca reformele muncitorești ce se vor înfăptui să fie bine și în favorul muncitorimii alcătuite, mi s-a spus :

Meseriașul și muncitorul obidit, singurul în măsură să cunoască toate nevoile celor mulți din această clasă prin faptul că le îndură, nu va putea niciodată ajunge în parlament.

2). Încredîndu-mă că răspunsul de mai sus e just, am trecut la a doua categorie de reprezentanți și am arătat meseriașilor că de data aceasta vor fi ascultate și sindicatele din provincie, la care mi s-a replicat :

Intrucît muncitorimea din provincie nu e peste tot organizată, iar cei care sînt organizați sînt atît de increzători încît pot fi foarte ușor traduși (trădați — n.n.) de conducătorii sindicatelor din București [...] prin tot felul de promisiuni, care promisiuni fiind bine ticluite au avut darul să facă pe acești naivi să creadă că vor putea trăi împărătește fără să muncească și mai ales pentru că s-a constatat că influența nefastă a conducătorilor sindicaliști întrebuintează organizațiile din provincie ca armă în lupta pentru scopurile lor ascunse și necinstite, care dacă s-ar realiza ar fi o adevărată nenorocire pentru scopurile lor ascunse și necinstite, care dacă s-ar realiza ar fi o adevărată nenorocire pentru clasa muncitoare, pentru aceste motive sîntem nevoiți a renunța la concursul actualelor organizațiuni, a căror activitate s-a dovedit că e dăunătoare muncitorimii.

Constatănd că motivele invocate sînt întemeiate și văzînd că sînt hotărîți a renunța la reprezentarea obișnuită pînă acum, dar totuși dorința lor de a participa la întocmirea legilor ce-i privesc e persistentă, am căutat să aflăm părerea lor asupra felului cum înțeleg să fie reprezentați.

Ideea, preconizată în special de meseriași cu privire la această chestiune fiind de multă vreme ventilată în rîndurile clasei muncitoare din circumscripția subsemnatului, a ajuns să fie cunoscută și acceptată de toți, astfel că toți mi-au arătat uniform felul cum doresc să ia parte la alcătuirea reformelor muncitorești și m-au rugat chiar să propun aprecierii dv. doleanțele lor în această privință.

Dacă alte considerațiuni (Constituția etc.) nu se opun, această adunare a delegaților (muncitorilor — n. n.) ar putea să și voteze legea sub rezerva ratificării corpurilor legiuitoare.

Ar fi un parlament în mic sau parlamentul muncii, care, pe lângă că ar realiza în modul cel mai fericit reformele muncitorești, fapt care constituie rațiunea lui de a fi, ar mai avea calitatea de a da satisfacție morală clasei muncitoare, ar lua din mîna celor ce urmăresc dezagregarea socială prilejul atât de exploatat de a striga că „li se impun“ legi întocmite de birocrație în defavoarea și fără consultarea muncitorimii, fiindcă cu procedeul acesta legile muncitorești ar fi considerate ca făcute de muncitori și deci nimeni nu ar mai putea să murmure contra lor, astfel că și ordinea internă ar fi asigurată.

Inspector] județean],
(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. 2/1920, f. 18—19.

DOCUMENTUL Nr. 2

REFERAT

No. 99 din 31 decembrie 1920

Cu ocazia venirii în București la conferință am constatat că referatul no. 10 din 17 octombrie a. c. al subsemnatului nu a fost primit la minister și aceasta din cauză că a fost dat la poștă în ajunul grevei de la Clăile Fieratei.

În consecință, am onoare a vă înainta alăturat copie de pe acel referat.

Inspector],
(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 101.

DOCUMENTUL Nr. 3

Inspectoratul regional al muncii
Regiunea a II-a Pitești
no. 16, data 21 octombrie]

TELEGRAMĂ TRANZITATĂ
din Tîrgoviște

CORPORAȚIEI PITEȘTI

Subsemnatul, avînd grevă la petrol în Dimbovița, vă autorizez să primiți și să deschideți corespondența adresată Inspectoratului regiunii a II-a a muncii și, în cazul cînd se anunță vreo grevă declarată, să-mi comunicați telegrafic la Corporația din Tîrgoviște.

Inspector,
(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 25 și 48.

DOCUMENTUL Nr. 4

[TELEGRAMĂ]

MINISTERULUI MUNCII ȘI OCROTIRILOR SOCIALE

— DIRECȚIA GENERALĂ A MUNCII —

Lucrătorii schelei petrolifere „Internaționala” din Gura - Ocniței au declarat astăzi grevă.

Lucrătorii de la celelalte 3 schele petrolifere din Dimbovița sînt și ei pe punctul de a înceta lucrul.

Mîine mă duc la „Internaționala” să cercetez cauzele și să încerc continuarea lucrului pînă la satisfacerea art. 7—26 din lege.

No. 17 din 21 octombrie 1920

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște dos. nr. 2 1920. I. 26.

DOCUMENTUL Nr. 5

TELEGRAMĂ TRANZITATĂ

1848 — Din București, no. 9265, cuv. 46, data 23/10., ora 17,30 Transmisă ora 21.

Urgentă cu precădere

Domnului Inspector județean
Ilie Ganea

Corporația Tîrgoviște

Telegrama dvs., — greva generală depășind caracterul unui conflict de muncă propriu-zis, se recomandă cea mai completă rezervă, rămînînd ca autoritățile militare, cele administrative și judiciare să aplice legile în vigoare.

Director general,
(ss) Dimitriu

7829

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, I. 27.

DOCUMENTUL Nr. 6

SOCIETATEA PETROLIFERĂ
INTERNĂȚIONALĂ ROMÂNĂ
DIN AMSTERDAM

Schela Gura - Ocniței

DECLARAȚIE

În noaptea de 20 spre 21 octombrie 1920, pe la ora 10 seara, s-a prezentat un om de încredere și ne-a anunțat că dimineața la ora 6 va fi grevă, oprindu-se lucrul pe tot șantierul.

În adevăr, la orele 5 și 6, dimineața zilei de 21 octombrie 1920, s-au dat semnale de alarmă la cazanul de lângă ateliere, unde s-au strîns toți lucrătorii din schelă.

2. — VALACHICA c. 6042

Pe la acea oră ne aflam în inspecție la magazii și grajduri, de unde am trecut la birou.

Pe la ora 7 a.m. toți lucrătorii, în corpore, au cerut să li se facă plata, deoarece nu mai lucrează, având ordin de a înceta lucrul.

În cursul zilei de 21 s-a făcut plata tuturor lucrătorilor în urma căreia, parte au plecat la casele lor din comunele învecinate, iar parte s-au retras la locuințele ce le au în șantier.

Întrebând pe un grup de lucrători de ce nu mai lucrează, mi s-a răspuns că așa are ordin. Alții au spus că trebuie să cadă guvernul, alții au spus că trebuie să se dea drumul din pușcărie la toți, să-i judece civilii, să nu-i mai judece militarii, în special lui Bujor să-i dea drumul.

Șeful schelei,
Inginer, (ss) C. J. Van der Feen

Administraltor,
(ss) I. C. Băleanu

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2 1920, t. 181.

DOCUMENTUL Nr. 7

ASTRA ROMÂNĂ
Societate Anonimă

Schela Ochiuri
(Tîrgoviște)

Capital social lei 135.000.000
deplin vărsat

Sediul în București, str. Paris, no. 10

DECLARAȚIE

În baza adresei no. 20 din 23.X.1920, a Inspectoratului Regiunea a II-a Pitești, declar în calitate mea de șef al schelei „Astra română” Ochiuri, comuna Râzvad, următoarele :

În dimineața zilei de 21 octombrie ora 6 a.m. a încetat lucrul pe întregul șantier. Delegații cu care am vorbit la ora 7 a.m. n-au arătat motivele grevei.

A intervenit o înțelegere imediată în urma căreia muncitorii au lăsat la lucru :

- pentru alimentarea schelei cu apă de băut, un om.
- pentru hrana boilor și cailor, doi oameni.
- pentru paza schelei, șase oameni.

Ochiuri, 23 octombrie 1920

Șeful Schelei,
(ss) Ing. L. Moldovanu

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2.1920, t. 30.

DOCUMENTUL Nr. 3

In preziua grevei

21/X — 1920

PERSONAL LUCRĂTORI SCHELA ASTRA ROMANA
SCHELA OCHIURI

Dulgheri		Report	130
maistru	1		
dulgheri	9	Maiștri seale	2
ucenici	2	Sondori	140
Electrician		Pontatori	2
șef	1	Logofeți	5
ajutori	8	Ajutor magazioner	2
Maiștri fierari	2	Subchirurg	1
Fierari	2	Ziuăși	29
Ajutori	8	Servitori birou și case	9
Cazangiu	1	Telefonist	1
Cazangiu ajutor	1	Șef grajd	1
Strungari	3	Vizitii	4
Mecanici	4	Bouari	8
Mecanici ajutori	5	Bucătari cantină	1
Sofer	1		
Șofer ajutor	1		
Motoriști	5		
Focari	9		
Pompagii țiței	18		
Pompagii apă	2		
Gardian șef	1		
Gardieni	15		
Maiștri sondori	25		
Controlori sonde lăc.	6		
	130		
		Funcționari în grevă	
		Radu Radian — contabil	
		Personal lăsat de greviști	
		1 pompagiu plentru pompa de apă	
		1 om la grajd de boi	
		1 om la grajd de cai	
		6 gardieni pentru paza schelei	
		5 servitori	
		Nepărtași la grevă	
		Nedelcu Gh. Dumitru — telefonist	
		Servitori de birou :	
		Sora Const. Dumitru	
		Gh. Constantin Sanda	

Total -- 335

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 182.

DOCUMENTUL Nr. 9

DECLARAȚIE

In urma cererii dv. no. 20 din 23 oct. 920, declar următoarele :

Greva a început în dimineața zilei de 21 octombrie, ora 6, fără a se formula de către lucrători vreo pretențiune.

Lucrătorii au părăsit lucrul în liniște, după ce au dat concursul lor pentru stringerea curelelor din sonde și închiderea sondelor. Au lăsat pentru paza schelei pe timpul nopții 4 gardieni și pentru vite un bouar.

Intrebați care sînt cererile lor nu mi-au dat nici un răspuns precis afară de : „așa ni s-a comunicat de la centru”.

Aceasta e tot ce pot declara pînă azi în privința acestei greve.

23 X/1920.

(ss) ing. Petrovici

Șeful de exploatare al soc. „Creditul minier

— Schela Ochiuri —

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectorat ul muncii Virgoviște, dos. nr. 2 1920, t. 84.

DOCUMENTUL Nr. 10

[Către]

DIRECȚIA GENERALĂ A MUNCII

No. 24 din 24 octombrie 1920

În ziua de 21 octombrie 1920, declarîndu-se grevă generală la întreprinderile petrolifere „Internaționala” (550 lucrători) „Astra (349 lucrători), „Creditul minier” (99 lucrători) și „Steaua” (22 lucrători), toate situate în Județul Dimbovița, în ziua de 22 și 23 m-am transportat la aceste întreprinderi să cercetez cauzele și să încerc deocamdată reluarea lucrului, după cum am avut onoarea a vă comunica și cu telegrama no. 17 din 21 octombrie 1920.

Am constatat : La „Internaționala” delegații lucrătorilor mi-au declarat că lucrătorii de la această întreprindere, fiind sindicalizați și afiliați la Uniunea din Cîmpina, au primit ordin, ordin de la această uniune, ca în ziua de 21 octombrie la ora 6 a.m. să înceteze lucru intrucit „centrul” a hotărît grevă generală.

Despre motivul grevei mi-au declarat [că] au fost informați de la centru că nu li s-au satisfăcut cererile din memoriul înaintat acum două luni ministerului.

La celelalte 3 întreprinderi petrolifere am putut găsi numai un singur delegat, care mi-a dat următoarele declarațiuni : am primit ordin de grevă de la centru și fiind legați unul de altul a trebuit să executăm. Pretențiuni de mărirea salariilor nu avem, singurele noastre cereri sînt : 1) desființarea legii pentru rîglementarea [conflictelor] de muncă ; 2) asigurarea la pensie ; 3) asigurarea în contra accidentelor.

Am comunicat acestui delegat că actuala lege a meseriilor fiind în curs de modificare, perfecționarea asigurării la pensie și în contra accidentelor se va rezolva în curînd.

Văzînd că delegatul nu cunoaște legea pentru rîglementarea [conflictelor] de muncă decît numai din auzite de la conducătorii de sindicat, i-am explicat-o arătîndu-i că ea este bună pentru muncitori și rea numai pentru conducători și anume pentru acei conducători care le ordonă greve (art. 28) și îi pun pe ei, pe muncitori, în situațiunea de a îndura consecințele dezastruoase, din punct de vedere material și moral, ale acestor greve. Delegatul s-a convins intrucitva și după recomandăția mea a rămas să studieze legea personal.

Am arătat apoi delegaților că dacă ar fi vorba de o bucată de piine mai mare etc., adică dacă ei ar cere îmbunătățirea condițiunilor de muncă, ar fi satisfăcuți fără grevă, însă nu este vorba de aceste legitime cereri ale clasei muncitoare, ci de alte pretențiuni absurde ale conducătorilor lor și care, probabil din cauza caracterului lor, nu au putut fi satisfăcute. Aflînd de la subalternatul că conducătorii lor au cerut ceea ce ambițiunile lor politice și personale le dictau, delega-

tul I. Ionescu de la schela Astra Ochiuri mi-a comunicat că ei nu recunosc alte pretențiuni decât pe cele 3 arătate mai sus și m-a rugat chiar să-i aduc o copie de pe memoriul înaintat de șefii lor și, în cazul când vor constata că în adevăr s-au cerut lucruri străine condițiilor de muncă sau necesităților clasei muncitoare, vor căuta să atragă atenția celor vinovați și la rigoare să le ridice mandatul de reprezentanți ai lor.

Arătând delegaților lucrătorilor necesitatea de a relua lucrul, mi-au răspuns că greva fiind generală (în toată regiunea petroliferă) și dictată la centru, ei nu pot lua nici o hotărâre deocamdată în această privință.

În consecință, le-am făcut propuneri pentru a relua mai întâi lucrul și apoi să discutăm cererile lor, conform art. 7 și următorii din legea p[entru] r[eglementa]rea c[on]flictelor de muncă, punindu-se în vedere să comunice la centru aceste propuneri. Intrucit prin această grevă s-a contravenit la legea p[entru] r[eglementa]rea c[on]flictelor de muncă și neputindu-se deci trece cu vederea această gravă încălcare a legii, am afișat la toate întreprinderile în grevă alăturata înștiințare și am comunicat delegaților să-mi comunice deciziunea lor și în cazul că nu pot să hotărască nimic să comunice la centru conținutul înștiințării.

*
* *
*

MINISTERUL MUNCII ȘI OCROTIRILOR SOCIALE

Inspectoratul Reg. II Pitești

[Mențiune] :

Astra — 2 [exemplare]
Creditul m[inier] — 1 [exemplar]
Steaua — 1 [exemplar]

I N Ș T I I N Ț A R E

Sondele petrolifere fiind considerate ca întreprinderi de utilitate publică, a căror oprire pune în primejdie viața economică a întregii populațiuni a țării, încetarea colectivă a lucrului — fie provocată de patroni, fie de lucrători — este interzisă cu desăvîrșire în asemenea întreprinderi.

Pentru satisfacerea cererilor salariaților schelei petrolifere „Internațională” din Gura-Ocnitei, Ministerul Muncii, care are ca prim scop ocrotirea muncii și a muncitorilor, este gata să procedeze de urgență la examinarea și soluționarea lor în mod satisfăcător.

Se aduce la cunoștința tuturor salariaților schelei că ministerul nu va putea păși însă la stabilirea unor condițiuni de muncă echitabile, înainte de reluarea lucrului.

Se recomandă deci tuturor salariaților de la Schela „Internațională” să reînceapă lucrul și după aceasta să desemneze 3 (trei) delegați, care, împreună cu patronul și reprezentantul Ministerului Muncii, vor soluționa cererile salariaților în mod drept și ținându-se seamă și de veniturile ce Societatea are de pe urma muncii salariaților.

Domnii delegați vor formula cât mai curînd pretențiunile muncitorilor către Societate și se vor pune în contact cu subseminatul.

Inspector,
(ss) I. Ganea

22 octombrie 1920

N.B. În rezumat: pentru ca pretențiunile muncitorilor să poată fi discutate, se pune condițiunea de a relua lucrul și în urmă — pe cale pașnică — o comisiune compusă din lucrători, patron și reprezentantul Ministerului Muncii, va proceda la soluționarea cererilor.

Inspector,
(ss) I. Ganea

Arh. jud. Dîmbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 31 și 186.

DOCUMENTUL Nr. 11

Corporația Tîrgoviște

N O T Ă

de lucrătorii prezenți în serviciu și neprezenți la serviciu.

Prezenți

Dulgheri
Mecanici
Strungari
Fierari
Cazangii
Electrica
Ungători
Focari
Sondori
M. sondori
Ziuăși

13
22
5
9
5
3
30
9
90
5
10

241

Neprezenți

5
15
2
3
2
—
15
3
115
21
97

278

I. Gh.

Societatea petroliferă Internațională
română din Amsterdam
Schela Gura - Ocniței 8.XI.1920

Arh. St. jud. Dîmbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 45.

DOCUMENTUL Nr. 12

ASTRA ROMÂNĂ
Societate Anonimă

Schela Ochiuri — 9 noiembrie 1920
(Tîrgoviște)

Capital social lei 135.000.000 deplin vărsat
Sediul în București, str. Paris, no. 10

No. 707 — Diverse

D-SALE
DOMNULUI INSPECTOR GANEA

DE LA MINISTERUL MUNCII ȘI OCROTIRILOR SOCIALE PITEȘTI

Ca răspuns la cererea dv. telefonică de duminică, 7 noiembrie 1920, avem onoare a vă înainta alăturat o situațiune asupra lucrătorilor șantierului nostru care în ziua de 21 octombrie au încetat lucrul din cauza declarării grevei, iar pînă în ziua de astăzi

9 noiembrie, ora 12 a.m. încă nu și-au reluat serviciul.

N.B. : Alăturat vă transmitem și tablourile santierelor învecinate „Creditul mi-
nier” Ochiuri și „Steaua română” schela Copăciși, în cite 1 exemplar.

1 tablou

Cu toată stima.
ASTRA ROMÂNĂ

Soc. Anon.

Schela Ochiuri

(ss) V. B.

(ss) L. Moldoveanu

T A B L O U

de oameni care n-au venit la lucru de la încetarea grevei, pînă astăzi 9 noiembrie
1920, ora 12 ziua.

Nr. c. t.	Numele și pronumele	Comuna	Ocupația	Observațiuni
1	Poșchină Nicolae	Glodeni	aj. dulgher	
2	Dinu Dumitru	„	focar	
3	Coman Nicolae	„	sondor	
4	Stănescu I. Ion	Glodeni	sondor	
5	Dușu Haralambie	„	„	
6	Tăbircă Ion	„	„	
7	Rădulescu Nicolae	„	„	
8	Crăcea N. Ion	„	„	
9	Stănescu Gg. Ion	„	„	
10	Savu Gheorghe	„	ziuaș	
11	Bărbulescu Ion	Răzvad	m. sondor	fost delegat
12	Apostol Gheorghe	„	mălărist	
13	Săvoiu Gheorghe	„	sondor	venit ora 2 p.m.
14	Mareu Dumitru	„	„	„ „ „
15	Iamandj Gheorghe	„	„	
16	Burcea Ion	„	„	
17	Radu Gheorghe	„	„	învoit de noi
18	Puiu Florea	Oenița	„	
19	Gheorghe Nicolae	„	„	
20	Costache Gheorghe	„	„	
21	Scarlat Șerban	„	„	venit pe ziua de 8.XI.
22	Grue E. Gheorghe	„	„	
23	Costache Paraschiv	„	„	
24	Paraschiv C. Iancu	„	ziuaș	
25	Ionescu Ion	schelă	m. fierar	fost delegat
26	Stan Lazăr	Gura Oeniței	m. sondor	învoit de noi
27	State Dumitru Ion	„	gardian	bolnav
28	Bucur Ion	Provița de Sus	m. sondor	fost delegat
29	Niță S. Ion	Doicești	sondor	
30	Sora Constantin	„	„	
31	Grigore I. Nicolae	Valea Lungă	m. sondor	venit ora 2 p.m.
32	Măntoiu Ion	„	„	„ „ „

Schela Ochiuri
9.XI.1920

(ss) V. B.

Astra Română
Soc. anon.
Schela Ochiuri

(ss) L.Moldoveanu

**Creditul minier
Ochiuri**

T A B L O U

de personalul care lipsește de la lucru după grevă.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Ocupația	Domiciliul	Observații
1.	Gheorghe Turturică	m. sond[or]	Gura Ocnitei	
2.	Petre G. Necula	"	Bezdead	lăsat acasă de subsemnatul pînă la noi ordine
3.	Ion Geantă	"	Răzvad	idem
4.	Ion Florescu	"	V. Lungă	idem
5.	Valter Ionescu	aj. m. sondor	Ocnita	acordat o voie de 15 zile p[entru] nuntă
6.	Anghel G. Alex[andru]	"	Gorgota	
7.	Ghiță Duțulescu	sond[or]	"	
8.	Gheorghe Sitaru	"	G. Ocnitei	bolnav
9.	Pletescu Albu	"	Gorgota	s-a prezentat la serviciu azi 9.XI.
10.	Ungureanu Ion	"	"	înv[oi]t 15 zile fiind bolnav
11.	Gheorghe Dumitru	"	Ocnita	
12.	D[umi]tru Tăbîrcă	"	Glodeni	
13.	Mărăcineanu Alex[andru]	"	Gorgota	
14.	Const[an]tin Neculae	"	"	
15.	Florea Ion	"	"	
16.	Neculai Becheanu	"	Glodeni	
17.	Gh[eorghe] J. Oandu	"	"	
18.	Dragomir Dinu	sond[or] rezervă	"	
19.	Preda Dumitru	pompag[iu]	G. Ocnitei	
20.	Ion S. Bunescu	"	"	
21.	Alex[andru] Stuparu	salahor	Ocnita	
22.	Grigore Neculae	"	Gorgota	
23.	Petrescu Neculae	"	"	
24.	Gh[eorghe] Ponorocă	"	"	
25.	Alex[andru] Ponorocă	"	"	
26.	Pletescu Matei	"	"	
27.	Ceauș Neculae	gardian	G. Ocnitei	
28.	Stanciu G. Cristea	"	Ocnita	
29.	Neculai J. Spătaru	"	"	
30.	Sterie Dedu	"	Gorgota	bolnav

**Creditul minier
Ochiuri**

(ss) Petrovici

T A B L O U

de lucrătorii soc. „Steaua română” care nu s-au prezentat la lucru după grevă.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Ocupația	Domiciliul	Județ	Observații
1.	Palada Petre	m[ă]istru] slondor]	Telega	Prahova	
2.	Poșchină Dumitru	aj[ut.] m. slondor]	Glodeni	Dîmbovița	
3.	Becheanu Gh. Ion	sondor	„	„	
4.	Spătaru Ion	„	Oenița	„	
5.	Banu Nicolae	„	„	„	
6.	Anghelescu Tănase	„	Glodeni	„	
7.	Petre Anton	„	Gorgota	„	
8.	Postelnicu Ion	m. slondor]	Provița	Prahova	lucrează la St. română Moreni
9.	Pătran Dumitru	„	Provița	Prahova	idem
10.	Becheanu I. Ion	sondor	Glodeni	Dîmbovița	
11.	Baru Ștefan	aj[ut.] la fierar	Gorgota	„	

Steaua Română

9 noi. 1920

Scheia Răzvad

(ss) indescifrabil

Arh. St. jud. Dîmbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 41—44.

DOCUMENTUL No. 13

No. 34

1920, noiembrie, 10

DOMNUL ÎNȘEF AL REGIUNII
II PITEȘTI,

La ord[inul] dv. no. 25 din 5 noiembrie 1920, primit de subsemnatul la 9 noiembrie a.c., am onoare a răspunde :

Eu nu am putut sta la Pitești în timpul cît ați lipsit dv. spre a satisface dispozițiunile art. 9 al. II din legea pentru regl[ementarea] conflictelor colect[ive] de muncă, din cauză că am avut grevă la petrol în Dîmbovița și nu puteam pleca la Pitești fără a lipsi prea mult de aici, mai ales că c.f.r. funcționa, tot din cauza grevei, foarte rău.

În Dîmbovița am avut grevă generală la 4 (patru) întreprinderi petrolifere.

Am comunicat telegrafic ministerului declararea grevei (chiar în ziua declarării : 21 oct[ombrie] 1920), la care mi s-a dat ordin telegrafic să păstrez cea mai mare rezervă față de acest conflict, întrucît greva [generală] are un caracter politic și că astăzi justiția și celelalte departamente care dispun de forța publică sînt chemate a o aplană.

Totuși, am încercat reluarea lucrului pentru respectarea legii și am comunicat lucrătorilor, prin înștiințări afișate, că nu li se vor putea lua în discuție cererile privitoare la condițiunile de muncă pînă ce nu vor relua mai întîi lucrul. Un exemplar din aceste înștiințări l-am dus ulterior (cînd am depus și raportul de activitate) la minister.

În prezent situația sau mersul grevei la aceste patru întreprinderi atinse de grevă e următoarea: 60 — 65% din numărul total al lucrătorilor și-au reluat lucrul, iar restul de 30 — 35% care nu s-au prezentat încă la lucru, nu sînt toți în grevă ci, o bună parte din ei, nu au reînceput lucrul din cauză [că] sînt de prin comune situate departe de întreprinderile lor și ei nu știu încă dacă s-a terminat sau nu greva. Pe lîngă aceasta, mulți din ei fiind țărani gospodari, mai au treburi pe la casele lor.

Astfel fiind, în grevă, propriu-zis, nu mai sînt decît 20—25%.

Inspector]
(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Țirgovîște, dos. nr. 2 1920, t. 46.

DOCUMENTUL No. 14

DOMNULUI DIRIGINTE AL POȘTEI ȚIRGOVIȘTE

No. 30 din 10 noiembrie 1920

Alăturatul ordin telegrafic fiind adresat de subsemnatul d-lui contabil al Corporației din Pitești și cum în realitate nu a fost primit de destinatar din cauză că a fost transmis la București în loc de Pitești, fapt care a avut ca consecință neluarea de măsuri urgente de către minister, cu onoare vă rog să binevoiți a cerceta și a comunica subsemnatului, la Corporația Țirgovîște, cauza transmiterii acestui ordin la București.

În cazul cînd constatați că o mină criminală a transmis-o intenționat în felul acesta, cu scopul de a paraliza măsurile de ordine ce urmau [a fi] luate, vă rugăm a referi arătînd și numele persoanei bănuite, spre a cere o anchetă mai severă.

Inspector,
(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Țirgovîște, dos. nr. 2 1920, t. 50.

DOCUMENTUL No. 15

ASTRA ROMÂNĂ
SOCIETATE ANONIMĂ
CAPITAL SOCIAL LEI 135.000.000
DEPLIN VÂRSAT

Schela Ochiuri — 27 noiembrie 1921
(Țirgovîsten)

Sediul în București, str. Paris no. 10
No. 746 — Diverse

DOMNULE INSPECTOR

Conform convorbirii avută cu dv. personal în schelă, anexat vă înaintăm chestionarele ministerului, Departamentului Muncii și Ocrotirilor Sociale, formular P.g. completat cu datele cerute, relativ la greva lucrătorilor declarată în ziua de 21 octombrie 1920 în regiunea petroliferă „Astra română” Ochiuri, pendinte de comuna Răzvad.

La câteva întrebări nu avem posibilitatea de răspuns, deoarece nu cunoaștem care anume și ciți lucrători sînt socialiști sau nu ; presupunem însă că cea mai mare parte din lucrători se aflau sub influența delegaților sindicaliști și fără a-și da seama, cînd au fost somați de către aceștia de a adera la grevă, pur și simplu nu au venit la lucru.

Pentru detalii de ordin politico-social, intrucit noi nu le putem cunoaște, exploatarea fiind situată în mijlocul pădurii, depărtată de orice centru socialist și sindicalist, vă sfătuim a cere lămuriri direcțiunii noastre din București (str. Paris, no. 10) și totodată a vă informa la centrele muncitorești Ploiești și Cimpina, de unde credem că a pornit imboldul pentru ultima grevă.

Primiți vă rog, domnule inspector, asigurarea stimei noastre.

ASTRA ROMÂNĂ

Societate anonimă

Schela Ochiuri

(ss) V. B.

(ss) ing. L. Moldoveanu

D-sale Domnului Inspector G. Ganca, Tîrgoviște

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 70.

DOCUMENTUL No. 16

IVersol :

DIR[ECȚIEI] STATISTICĂ [No.] 73 — 27 n[oiem]brie 920

La ordinele dv. no. 9626, 9632, 9633 și 9635/920, am onoare a vă înainta patru formulare P. g., completate cu datele privitoare la greva de la întreprinderile „Steaua română”, „Creditul minier”, „Astra română” și Depoul de mașini C.F.R. Climpullung.

Schela petroliferă „Internațională”, pentru care de asemenea, cu ord. no. 9629/920, s-a cerut un astfel de formular, a înaintat direct, recomandat, chestionarul P. g.

Inspector (ss) I. Ganca

1. Internaționala	— 550
2. Astra	— 336
3. Creditul minier	— 100
4. Steaua	— 25
5. C.F.R. Climpullung	— 30

1041 x

4 greve din trecut (pînă
la cea generală din oct. 1920)

10 zile

Total 9 greve

10.410 +
4.000 — cele 4 greve dinainte

14.110 zile de lucru pierdute din cauza
grevelor, afară de Creditul minier
din Runcu, al cărei rezultat nu
se cunoaște din cauză că s-a pe-
trecut de curînd.

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tîrgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 58—59.

DOCUMENTUL No. 17

MONOGRAFIA SCHELEI PETROLIFERE „INTERNĂȚIONALA GURA - OCNIȚEI

Intrebări	Răspunsuri
II. Condițiunile de muncă	
Numărul lucrătorilor :	— 455 bărbați și 12 femei, total 467 (copii nu are).
— Lucrătorii sînt organizați ?	— Nu. Pînă la greva generală din octombrie 1920 majoritatea făceau parte din sindicatul din Cîmpina — secția Moreni, însă după grevă s-au retras absolut toți.
— Dacă au fost conflicte colective și cum s-au aplanat ?	Au fost două greve în anul 1920. Prima s-a aplanat prin mărirea salariilor, iar a doua, cea din octombrie 1920, prin reluarea lucrului în urma eșuării grevei generale.
(ss) I. Ganea	21, 22 septembrie 1921

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tirgoviște, dos. nr. 11/1921, f. 37 - 39.

DOCUMENTUL No. 18

[Referat] :
Reclamantul s-a angajat la
Internaționala și nu mai
are pretențiuni,

[Data probabilă : februarie 1921]

(ss) I. Ganea

D-LUI INSPECTOR AL MUNCII.

Subsemnatul, maestru sonzor, am fost în serviciul schelei Astra română Ochiuri de la 14 august 1918 pînă la greva generală din 20 octombrie 1920.

Din cauză că am luat parte la grevă și că am fost delegatul lucrătorilor, am fost concediat de către d-l director Moldoveanu, șeful acestui șantier, care în același timp a convenit cu celelalte întreprinderi petrolifere din întreaga regiune, ca să nu fiu primit în serviciu. Aceasta am constatat-o cu ocazia diferitelor cereri ce am făcut la întreprinderi, unde mi s-a răspuns că nu pot fi angajat deoarece d-l director Moldoveanu m-a trecut pe lista neagră pentru motivele de mai sus.

Cum libertatea muncii este garantată de lege, cu onoare vă rog a face demersurile necesare pentru respectarea acestei garanții. Tot odată vă comunic că dl. director al schelei Astra Ochiuri refuză să-mi elibereze un certificat de timpul servit, precum și drepturile ce mai am de primit și care constau în 210 metri săpați la sonda no. 30 și salariul pe opt zile pentru concediere instantanee.

Vă rog să binevoiți a interveni la sus-zisa societate pentru a-mi elibera cele cerute de mine și a i se pune în vedere să-mi lase drum liber, să pot căpăta existența zilnică.

Cu respect, maestru sonzor, (ss) Ion Bărbulescu

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Tirgoviște, dos. nr. 2/1920, f. 156.

DOCUMENTUL No. 19

Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale

Direcțiunea Generală a Muncii

Direcția muncii

Direcțiunea Generală a Muncii

Serviciul de inspecție

Jurnal no. 101

No. 23513 — 14 noiembrie 1921

1921, luna noiembrie, ziua 20

DOMNULE SUBINSPECTOR,

Direcțiunea Generală a Asigurărilor Sociale a cerut suspendarea din serviciu a subchirurgului Focșea Ion de la Corporația din Moreni, detașat la societatea petroliferă „Internațională” —schela Gura-Ocnitei, Județul Dimbovița, pentru motivul că ar fi fost deținut în arestul preventiv, ca susținător al grevei generale din octombrie 1920.

Pentru a putea lua o hotărâre, Comisiunea de judecată a funcționarilor din Ministerul Muncii are nevoie de dosarul acestei chestiuni, care să facă dovadă culpabilității numitului, dosar care credem că e la prefectura județului sau la poliția locală.

Fiindu-ne absolut necesară o copie de pe procesul-verbal ce trebuie să se fi înaintat de autoritățile polițienești cu ocazia arestării sale, cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se procure actele cerute cât mai neîntârziat.

/Director,
(ss) N. Ruscescu

/ Șeful Serviciului,
(ss) I. Tudor

[versol]

No. 261 din 20 noiembrie 1921

DOMNULE PREFECT,

Comisiunea de judecată a Ministerului Muncii, neputînd lua o hotărâre din lipsă de dovezi autentice asupra îndepărtării din serviciu a subchirurgului Focșea Ion de la Corporația Moreni (detașat cu serviciul la schela „Internațională” din Gura-Ocnitei), îndepărtare cerută de Casa centrală a asigurărilor pe motiv că numitul a susținut greva generală din octombrie 1920, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune să mi se elibereze o copie de pe procesul-verbal dresat cu ocazia arestării susnumitului.

No. 270

(ss) I. Ganea

DOMNULE PRIM PROCUROR,

Idem, ca la no. 261

DIRECȚIA MUNCII
No. 275 din 1 decembrie 1921

La ord[inul] dv. no. 23513 din 14 noiembrie a.c., am onoare a vă înainta alăturat adresa noastră no. 270/1921 pe care se află un referat al Cabinetului de instrucție de pe lângă Tribunalul Dimbovița asupra arestării subchirurgului I. Focșea.

Completăm acest referat cu următoarele informațiuni, luate de la însuși d-nul judecător de instrucție Slavu :

Instrucția este neterminată încă din cauză că unul din complici nu a fost prins pînă-n prezent. Pînă la prinderea acestuia ceilalți instigatori greviști, între care și Focșea Ion, au fost puși în libertate.

Intrucît instrucția este neterminată, d-nul Jude instructor, fiind oprit de lege, nu poate libera deocamdată copie de pe rechizitorul cu no. 5329/920 al d-lui prim-procuror (actul pe baza căruia numitul a fost arestat) și nici nu poate face comunicări amănunțite asupra situației lui Focșea Ion.

(ss) I. Ganea

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Virgoviște, dos. nr. 11/1921, f. 120

DOCUMENTUL No. 20

[verso]

No. 316 din 26 decembrie 1921

DIRLECȚIA GIENEIRIALĂ A CONTABILITĂȚII

Dirlecția personalului — Comisia de judecată

La ord. dv. no. 25474 din 21 decembrie a.c., am onoare a vă înainta alăturat copie de pe rechizitoriul definitiv al d-lui prim-procuror de Dimbovița și de pe ordonanța definitivă no. 208 din 20 decembrie 1921 a d-lui judecător de instrucție do pe lângă Parchetul tribunalului Dimbovița, acte din care se poate vedea culpabilitatea subchirurgului Focșea Ion.

Totodată vă înaintez în original raportul no. 623/921 al contabilului Corporației Moreni, prin care mi se raportează că s-a predat lui Focșea Ion citațiunea no. 25058/921, iar dovada de primire s-a înaintat direct dv.

II. Ganea]

Arh. St. jud. Dimbovița, fond Inspectoratul muncii Virgoviște, dos. nr. 6/1921, f. 12.
